

نام خانوادگی:	بسمه تعالی	ماده درسی: علوم و فنون ادبی 1
شعبه کلاس: دهم انسانی	اداره کل آموزش و پرورش استان تهران	تاریخ آزمون:
دبیرستان: دبیرستان دارالفنون	آموزش و پرورش کاشان	مدت آزمون: دقیقه
تعداد سوال: 21	آزمون پایان ترم دی ماه	طراح سوال:
	سالتحصیلی ۱۴۰۰	تعداد صفحه: 3

بارم	متن سوالات	دیف
	مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک شناسی (4 نمره)	
1	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف) زبان پارسی در دوره رایج بود. ب) متون یا آثار مکتوب ادبی به دو بخش و تقسیم می شود. پ) آثار برجای مانده به زبان فارسی باستان، فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی به خط نوشته شده است.	1
0/5	هر یک از تعریف های زیر مربوط به کدام شاعر یا نویسنده است؟ ب) حماسه ی ملی ایران و شعر حماسی با این شاعر به اوج رسید. ج) نویسنده ای که به دستور منصور بن نوح سامانی کتاب «تاریخ الرسل و الملوک» را به فارسی برگرداند.	2
0/5	گزینه درست را انتخاب کنید. الف) او را "پدر شعر فارسی" نامیده اند حافظ (1) سعدی (2) رودکی (3) فردوسی (4) ب) زبانهای ایرانی به تقسیم می شود؟ 1) فارسی باستان و فارسی نو 2) فارسی باستان و فارسی پهلوی 3) فارسی نو و فارسی پارسی 4) فارسی باستان، فارسی میانه و فارسی نو	3
1	درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص نمایید. الف) زبان فارسی دری، زبان رسمی دوره ساسانی بود. ب) منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زریران»، هر دو اصل پارسی دارند. پ) «محمد بن جریر طبری»، کتاب «تفسیر طبری»، را به زبان عربی نوشت. ت) نثر دوره سامانی سخت و پیچیده است. درست 0 نادرست 0 درست 0 نادرست 0 درست 0 نادرست 0 درست 0 نادرست 0	4
1	الف) نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون چیست؟ ب) متن چیست؟	5
	موسیقی شعر (6 نمره)	
1	برای خواندن هر یک از ابیات زیر چه لحنی مناسب تر است؟ الف) گفتم غم تو دارم، گفتم غم سر آید. گفتم که ماه من شو، گفتم اگر بر آید ب) خروشید گای فرخ اسفندیار. هماوردت آمد بر آرای کار	6
1	دور پاسخ های درست داخل کمانک خط بکشید الف) ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود (وزن-قافیه) ب) اساسی ترین عامل پیدایی شعر است. (جواس-عاطفه) پ) کوچکترین واحد آوایی زبان است (هجا-واج) ت) هجای پایانی اوزان شعر فارسی همیشه است. (کوتاه-بلند)	7

1	برای هر یک از واژه های زیر، دو واژه هم وزن بنویسید الف) مدرسه ب) کتاب	8
1/5	مصراع دوم بیت زیر را به <u>هجای</u> تشکیل دهنده آن تجزیه و تقطیع کنید و سپس هر جا را با <u>علامت</u> خاص آن بنویسید. اگر هوشمندی به معنی گری که معنی بماند نه صورت به جای	9
1	صامتها و مصوتهای واژه های زیر را بنویسید الف) آرامش: ب) برادر:	10
0/5	وزن چیست؟	11
0/5	برای واج "و" کاربردهای مناسبی از صامت و مصوت بنویسید. و = صامت: و = مصوت:	12
0/5	برای الگوی هجایی «صامت + مصوت کوتاه + دو صامت + یک مثال واژه بنویسید.	13

زیبایی شناسی (6 نمره)

1	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) عواملی که موسیقی لفظی را پدید می آورند، چه می نامند؟ ب) سجع چیست؟	14
1	واج آرایی را در بیت زیر مشخص کنید خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است	15
0/5	واژه آرایی را در بیت زیر مشخص کنید پس هستی من ز هستی اوست تا هستم و هست، دازمش دوست	16
1	در عبارات زیر سجع را بیابید و نوع آن را بنویسید الف) همه کس عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال. ب) دوستی را که به عمری فرا چنگ آرند نشاید که به یک دم بیازارند.	17
1	الف) آنچه در آرایه واژه آرایی (تکرار) اهمیت دارد، جنبه و سخن است؛ نه شکل نوشتاری واژگان. ب) ارزش موسیقایی سجع از همه سجع ها بیشتر است.	18
0/5	دو واژه بنویسید که با کلمه «نعمت»، سجع «متوازن» داشته باشد.	19

نقد و تحلیل نظم و نثر (4 نمره)

2	متن زیر را بخوانید و برای قلمرو زبانی و فکری هر کدام دو ویژگی بنویسید. مال از بهر آسایش عمرست نه عمر از بهر گرد کردن مال عاقلی را پرسیدند نیک بخت کیست؟ و بدبختی چیست؟ گفت: نیک بخت آن که خورد و کشت و بدبخت آنکه مُرد و هشت. مکن نماز بر آن هیچ کس که هیچ نکرد که عمر در سر تحصیل مال کرد و نخورد قلمرو زبانی:	20
---	--	----

2	<p>حکایت زیر را بخوانید و آن را از دید قلمرو ادبی و فکری بررسی کنید</p> <p>" روزی شخصی پیش بهلول بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند.</p> <p>گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است؟ "</p> <p>-قلمرو ادبی 2 مورد</p> <p>-قلمرو فکری:</p>	21
20	موفق باشید	

۱-	الف) امکنیان	ب) شاعر / نثر	پ) میخی
۲-	ب) فردوسی	ج) ابوعلی بلخی	
۳-	الف) م	ب) م	
۴-	الف) نارست	ب) درست	پ) درست
۵-	الف) خوانش رفیق متن	ب) هر چیزی که ذهن ما را برای درآورد	
۶-	الف) لعن نعم و انروه و آرام همراه با گشس مصوت ها	ب) لعن کونزه و سنگین و محکم حماسی	
۷-	الف) وزن	ب) عاطفم	پ) هجا
۸-	الف) مساجره	ب) رباب	
۹-	ک مَح نِ ب مَانَد نَ صَوْرَتِ ب جَای	و - - و - - و - - و - -	
۱۰-	صامت: ی ر م س	صامت: ب ر د ر	مصوت: ا ا ا
۱۱-	وزن ارابی است که از احساس نظم حاصل می شود. وزن امیری جسی است و بیرون از ذهن کی که آن را درک می کند وجود ندارد.		
۱۲-	همامت: ثواب	مصوت: سوزش	
۱۳-	مکرفس		
۱۴-	الف) بیع لفظی	ب) بلسانی نو واژه در واج یا واج هی پایانی و وزن یا هر روی آنها	
۱۵-	واج آرای (خ) و (ز)		

۱۶ - هسی / هسب - هسب

۱۷ - الف کمال و جمال : متوازی ب) آرنه و بیزارنه : مطرف

۱۸ - الف موسیقایی و آوازی ب) متوازی

۱۹ - سالت - شاهر

۲۰ - قلمرو فکری : متن تعلیمی و توصیفی اخلاقی محلی / تحسین علی نیک

قلمرو زبانی : وجود واژگان عربی / بنور واژگان سخت و کهن

۲۱ - ادبی : نگد کم خورده : کتاب از تربیت کم

ابوکل : مجاز از کل وجود

فکری : متن تعلیمی با رویای طنز - تقبیح قدر برای